

Volume 6/5 December 2018

p. 635/646

**HIGH SCHOOL STUDENTS' METAPHORICAL
PERCEPTIONS TOWARDS GERMAN COURSE**

Lise Öğrencilerinin Almanca Dersine İlişkin Metaforik Algıları¹

Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ²

Şule ERDEM³

Abstract

It is getting importance to learn at least one foreign language in today's world. Knowing only one foreign language is not seen sufficient anymore and people need to learn more than one foreign language. Knowing more than one foreign language is not accepted as a privileged situation in Europe. Although English still remains universal language, the needs and necessities of the globalized world have made it necessary for individuals to learn a second foreign language. For that reason, German language was included into high schools' curriculum as the second foreign language based on the framework of European Union harmonization standards in 2004. The aim of this study is to explore high school students' metaphorical perceptions toward German as a second foreign language. Study group included students enrolled at five different high schools located in Elazığ city center in 2017-2018 academic year. There are five education zones in Elazığ city center. One school were selected from each education zone. Students from 1st, 2nd, 3rd and 4th grades were selected for the study. Data of the study were collected through the use of the prompt "German course is like ..... because ....." The sheets were given to the students in their classrooms. They were given sufficient time to fill the forms and the sheets were collected in the same way. The students were asked to write the first metaphor for German course. After writing their metaphors, they were asked to write the reasons of the metaphors they developed regarding German course. To analyze the data, content analysis method was used. Several categories were identified based on the metaphorical images of the students toward the concept of German course. Negative and positive categories were identified. Some useful recommendations are offered in the directions of the findings of the study.

Key words: German, High school, high school student, metaphor

Öz

Günümüz dünyasında en az bir yabancı dili öğrenme ve bilmenin önemi giderek artmaktadır. Artık sadece bir yabancı dil bilmek yetmemekte, insanlar birden fazla yabancı dil öğrenme ihtiyacı ve zorunluluğunu hissetmektedirler. Nitekim Avrupa'da birden fazla yabancı dil bilmek ayrıcalıklı bir durum olmaktan çıkmıştır. İngilizce evrensel bir dil olarak kabul edilmekle birlikte küreselleşen dünyanın ihtiyaç ve gereklilikleri bireylerin ikinci bir yabancı dil bilmesini gerekli hale getirmiştir. Ülkemizde 2004 yılında Avrupa Birliği uyum standartları çerçevesinde ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretim programlarına dâhil edilmiştir. Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin Almanca dersi kavramına ilişkin görüşlerini

¹ Bu makale 3-4-5 Mayıs 2018 tarihleri arasında asoscongress tarafından Alaaddin Keykubat Üniversitesi ve asoscongress işbirliğiyle Alanya'da düzenlenen IV. Uluslararası Eğitim Bilimleri Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, nurigomleksiz@yahoo.com

³ Yüksek Lisans öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, suleerdem23@hotmail.com

metaforlar yoluyla belirlemektir. Çalışma grubu 2017-2018 eğitim öğretim yılı ikinci yarısında Elazığ ilinde beş ayrı lisede öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Elazığ ili merkezinde beş eğitim bölgesi bulunmaktadır. Her bir eğitim bölgesinden birer lise seçilmiştir. Her bir lisenin 1., 2., 3. ve 4. sınıflarından öğrenciler araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın verileri "Almanca dersi.....e/a benzer, çünkü....." şeklinde hazırlanmış bir form ile toplanmıştır. Formlar öğrencilere sınıflarında elden dağıtılmış ve doldurmaları için belirli bir süre verildikten sonra yine aynı yolla toplanmıştır. Öğrencilerden Almanca dersine ilişkin düşündükleri ilk metaforu yazmaları istenmiştir. Öğrenciler metafor formunu tamamladıktan sonra kendilerinden Almanca dersine ilişkin geliştirdikleri metaforun gerekçesini yazmaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Almanca dersine ilişkin geliştirilen metaforlar çeşitli kavramsal kategorilere ayrılmıştır. Olumlu ve olumsuz metaforlar belirlenmiştir. Araştırma ile elde edilen bulgulara dayalı olarak Almanca dersine ilişkin çeşitli önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Almanca, lise, lise öğrencisi, metafor

Giriş

Ülkemizde etkili yabancı dil öğretimini sağlamada yıllardır sorunlar yaşanmakta ve alınan her türlü önleme rağmen bu alanda yaşanan sorunlar tam olarak aşılamamaktadır. Lise programlarına Almanca'nın ikinci yabancı dil olarak ilave edilmesiyle birlikte var olan birinci yabancı dil öğrenim sorununun yanına ikinci yabancı dil öğretim sorunu da eklenmiştir (Koçak ve Çobanoğulları, 2017).

Yabancı dil öğretimindeki başarısızlığı tek bir nedene bağlamak söz konusu değildir. Etkili bir yabancı dil öğrenimini etkileyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Dil öğretiminde yaşanan sorunların çözümü için soruna bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşmak ve süreci etkileyen tüm faktörleri göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

21. yüzyılda aileler sadece tek bir yabancı dil bilmenin yeterli olmadığını bilincindedir. Bu nedenle çocuklarının ikinci bir yabancı dili de öğrenmelerini istemektedirler. Hatta imkânlarının elverdiği dil öğretimini destekleyen kreş, okul öncesi ve özel okullara çocuklarını göndermeye yönelmektedirler (Karaman, 2017).

Yabancı dil öğretiminde yaşanan sorunların kaynağı sadece sistemden kaynaklanmamaktadır. Ders işlemede öğretmenlerin izledikleri yoldan, öğrencilerin yabancı dile yönelik yaklaşımlarına kadar değişik faktörler de söz konusudur. Dilbilgisine ağırlık veren bir öğretimden ziyade dildeki dört temel beceriye dengeli biçimde yer verilmesi, yabancı dil öğretimi alanında geliştirilmiş güncel yöntem ve materyallerin kullanılması amaca ulaşmada önemlidir. Bunun yanı sıra öğrencilerde yabancı dil öğrenimine yönelik farkındalık oluşturma ve okullarda ikinci yabancı dile daha erken yaşlarda başlanması da ikinci yabancı dil öğreniminde etkili olacaktır (Koçak ve Çobanoğulları, 2017).

Almanca öğretiminde yaşanan sorunlar arasında öğretim programı, okul idaresi, okulun fiziki yapısı, araç-gereç ve mesleki yetersizlikler sıralanabilir (Kırmızı, 2009). Sınıfların çoğu dinleme ve izlemeye dönük etkinlikleri yapmak için gerekli olan fiziki imkânlarla sahip değildir. Bu durum da öğrenilen dile maruz kalmada sorun meydana getirmektedir. Çünkü dinleme ve telaffuz becerilerini geliştirmede hedef dile olabildiğince maruz kalınmalıdır (Coşkun Demirpolat, 2015).

Öğrencilerin sınıflara seviyelerine göre yerleştirilmemeleri de yabancı dil öğretimini olumsuz yönde etkilemektedir. Nitekim liseye başlayan öğrencilerin yabancı dil bilgi seviyeleri farklıdır ve sınıflar da öğrencilerin seviyelerine göre oluşturulmamaktadır. Öğretmenler seviyeleri farklı olan öğrencileri aynı seviyeye ulaştırmada zorlanmaktadırlar. İleri düzeyde yabancı dil bilen öğrencilerle daha düşük düzeyde dil bilen öğrencilerin aynı sınıfta bulunmaları süreci olumsuz etkilemektedir (Coşkun Demirpolat, 2015)

Almanca'nın ikinci yabancı dil olarak öğretiminde yaşanan sorunlardan biri de Almanca'ya gereken önemin verilmemesi ve Almanca dersine karşı geliştirilen olumsuz tutumlardır (Çelikkaya, 2013). Tutumlar ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Kazazoğlu, 2011). Öğrencinin dil öğrenmeye ilişkin tutumu dil öğrenme sürecini etkilemektedir. Yabancı dil öğrenmede cinsiyet ile tutum arasındaki ilişkiyi ortaya koyan araştırmalar kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu tutum içinde olduklarını göstermektedir. Nitekim Hanbay (2009) lise öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmasında kız öğrencilerin ikinci yabancı dil olarak Almanca'ya yönelik tutumlarının erkek öğrencilerin tutumlarına göre daha olumlu olduğunu belirlemiştir.

Öğrencinin zihin dünyasında yabancı dile ilişkin geliştirdiği metaforik algılar da dil öğrenme sürecinin niteliğini belirleyici bir faktör olmaktadır. Çünkü bireyin günlük yaşamında zaman zaman algılar olguların önüne geçebilmekte ve onu yönlendirmede daha etkili olmaktadır (Gömleksiz, 2013). Lakoff ve Johnson (1980) göre metaforların düşünceleri sadece daha canlı ve ilginç hale getirmediğini aynı zamanda algıları ve anlayışları da yapılandırdığını belirtmektedir. Metaforlar hem karmaşık olguları açıklamada hem de algılar ve öğrenme biçimlerini ortaya çıkarmada kullanılabilen bir tekniktir (Ocak ve Gündüz, 2006). Bu çerçevede yabancı dil öğrenme sürecinde metaforlar öğrencilerin düşüncelerini ve algılarını ortaya çıkarmada kullanılmaktadır (Kesen, 2010: 108).

Olumlu metaforik algılar bireyin yabancı dil öğrenim sürecini pozitif yönde etkilerken, olumsuz metaforik algılar da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Olumlu metaforik algılar öğrencilerde yabancı dil öğrenmeye yönelik olumlu tutumların gelişmesine ve dil öğrenmede duyuşsal açıdan olumlu özellikler taşımaya yol açacaktır. Bu durum öğrencilerin hedef dili öğrenmelerini kolaylaştıracaktır (Gömleksiz, 2013). Bu çerçevede lise öğrencilerinin ikinci yabancı dil olarak programda yer verilen Almanca dersine ilişkin metaforik algıları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin Almanca dersine ilişkin metaforik algılarını belirlemektir. Böylece öğrencilerin Almanca dersini nasıl algıladıkları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaç çerçevesinde araştırmaya ilişkin alt amaçlar şöyle sıralanmıştır:

- 1- Lise öğrencilerinin Almanca dersine ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 2- Lise öğrencilerinin Almanca dersine ilişkin sahip oldukları metaforlar, ortak özellikleri dikkate alındığında, hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

YÖNTEM

Araştırma, olgubilim deseni (fenomenoloji) kullanılarak yürütülmüştür. Bu çalışma deseninde bilinen; ancak aynı zamanda tam anlamıyla kavranamayan olguları araştırma amaçlanmaktadır. Olgubilim araştırmalarında algılar, yönelimler ve kavramlar araştırılır. Veri kaynakları, araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa vurabilecek birey ya da gruplardır. Olgubilim desenine uygun araştırmalarda içerik analizi yöntemi kullanılır. Bu tür bir veri analizinde anlamları ortaya çıkarma esastır. Buradaki amaç, olguyu tanımlayabilecek temalara ulaşabilmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı Bahar yarıyılında Elazığ İl merkezinde bulunan beş ayrı lisede öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Elazığ beş eğitim bölgesinden oluşmaktadır (Bahçelievler, Fırat, Hazar, Harput ve Karşıyaka). Her bir

eğitim bölgesinden birer okul seçilmiştir. Bu okulların 9., 10., 11. ve 12. sınıf öğrencileri araştırmaya dahil edilmiştir. Okulların her sınıf düzeyinden otuzar öğrenci olmak üzere her okuldan 120’şer öğrenci araştırmaya dâhil edilerek toplamda 600 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır. Öğrencilerin araştırmaya dâhil edilmesinde, gönüllü ve istekli olmaları dikkate alınmıştır. Toplanan 600 formun 67 tanesi amaca uygun doldurulmadığı veya eksik doldurulduğu için değerlendirme dışı bırakılmış ve toplam 533 öğrencinin formu değerlendirmeye alınmıştır. Bu öğrencilerin 256’sı erkek, 277’si de kadındır. Çalışma grubuna ilişkin kişisel bilgiler Çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge 1. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler						
Sınıf Düzeyi	Erkek		Kadın		Toplam	
	f	%	F	%	f	%
9. Sınıf	61	23,83	71	25,63	132	24,76
10. Sınıf	65	25,39	66	23,83	131	24,58
11. Sınıf	66	25,78	69	24,91	135	25,33
12. Sınıf	64	25,00	71	25,63	135	25,33
Toplam	256	100,00	277	100,00	533	100,00

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, “Almanca dersi.....a/e benzer; çünkü .....” biçimindeki eksik bırakılmış bir cümlelerin yer aldığı form aracılığıyla toplanmıştır.

Veri toplama aracının geçerlik işlemleri için elde edilen veriler ayrıntılı biçimde raporlaştırılarak, sonuçlara nasıl ulaşıldığı açık biçimde anlatılmıştır. Çünkü Yıldırım ve Şimşek’in (2005: 257) belirttiği gibi, nitel araştırmaların geçerliğinin sağlanmasında araştırmacı elde ettiği verileri ayrıntılı olarak rapor eder ve sonuçlara nasıl ulaştığını açıklar. Bu çerçevede mevcut araştırmanın veri analizi sürecinde metafor kategorilerine nasıl ulaşıldığı detaylı biçimde ele alınarak bulgular kısmında yer verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için de araştırmada ulaşılan yedi kavramsal kategori altında verilen metaforların söz konusu kavramsal kategorileri temsil edip etmediğini teyit etmek için uzman görüşüne başvurulmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Formlar bizzat araştırmacılar tarafından sınıflara gidilerek öğrencilere dağıtılmış, öğrencilerin bu formları doldurmaları için gerekli süre verilmiştir. Öğrenciler formları doldurduktan sonra dağıtılan formlar toplanmıştır. Toplanan formların değerlendirilmesinde nitel araştırma desenine uygun olarak içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çözümleme iki kişi tarafından gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin Almanca dersine ilişkin olarak ortaya koydukları metaforlar listelenmiştir. Daha sonra listelenen metaforlar gruplandırılmıştır. Metaforların gerekçeleri de dikkate alınarak kategoriler belirlenmiştir. Başka bir ifade ile ortaya çıkan metaforların gerekçeleri dikkate alınarak kategorize edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında ulaşılan verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulgulara ve yorumlanmasına yer verilmiştir. Bulguların yorumlanmasında Almanca dersi kavramına ilişkin metaforlar, metaforların içerisine girdiği kavramsal kategoriler ve gerekçeleri sunulmuştur. Öğrencilerin görüşlerine ilişkin doğrudan alıntılar, metaforların gerekçelerini açıklar niteliktedir. Analizler sonucunda Almanca dersine ilişkin toplam 67 metafor yedi ayrı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler **kurtarıcı ve yol**

gösterici, umut, eğlence ve keyif, güç, zorluk, yiyecek-içecek ve kargaşa biçiminde sınıflanmıştır. Görüşler, öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeylerini belirtecek ifadelerle kodlanarak sunulmuştur. Katılımcıların kodlanmasında ilk ifadeler (Ö1) öğrenci ve sırasını, bunların ardından gelen ifadeler ise cinsiyet ve sınıf düzeyini (E9) ifade etmektedir.

No	Metafor	f	Benzetme Yönü	Kategori
1	Mustafa Kemal Atatürk	13	Olmazsa olmaz	Kurtarıcı ve yol gösterici
2	Recep Tayyip Erdoğan	9	Yol gösterici	
3	Can simidi	9	Geleceği kurtaran	
4	Güneş	9	Aydınlatıcı olma	
5	Navigasyon	8	Yol gösterici	
6	Saat	8	Geleceği gösterme	
7	Ansiklopedi	6	Yararlı oluşu	
8	Ay	5	Aydınlatıcı olma	
9	Islak mendil	3	Zor zamanda kurtarıcı olma	
Toplam		70		

Çizelge 2 incelendiğinde *kurtarıcı ve yol gösterici* kategorisi içerisinde dokuz metaforun yer aldığı görülmektedir. Bu kategoride en fazla vurgulanan metafor *Mustafa Kemal Atatürk* metaforudur. Toplam 13 öğrenci Almanca dersi kavramını *Mustafa Kemal Atatürk* benzetmesiyle açıklamıştır. Buna ilişkin bir öğrenci (Ö11-E9), "...çünkü Mustafa Kemal Atatürk nasıl olmazsa olmazımız ise, Almanca dersi de bunun gibi günümüzde olmazsa olmaz." diyerek benzetmesinin gerekçesini açıklamıştır. Öğrencilerin bir kısmı da Almanca dersini *Recep Tayyip Erdoğan*'a benzetmiştir. Buna ilişkin benzetme yönü *yol gösterici* değildir. Bir öğrenci (Ö28-K9) "...çünkü Almanca dersi bize yol gösterir." demiştir. Almanca dersini *can simidi* metaforuyla anlatan bir öğrenci ise (Ö26-K10), "...çünkü, ileride iş mülakatında 2. ve 3. yabancı dil bilmek seni kurtaran şey olacak" diyerek Almanca dersine ilişkin benzetmesini açıklamıştır. Almanca dersine ilişkin olarak *kurtarıcı ve yol gösterici* kategorisindeki bir başka metafor *Güneş*'tir. Bir öğrenci (Ö15-K11), bu metaforunun gerekçesini şöyle ifade etmiştir: "Bizi aydınlatır. Gelecekte iş bulmada yol gösterir." Bir öğrenci de (Ö124-K11), "...çünkü Almanca dersi demek, yol gösterici demektir." diyerek *navigasyon* metaforunu geliştirmiştir. Almanca dersini *saat* metaforuyla özdeşleştiren bir başka öğrenci, (Ö102-E12) "...çünkü geleceği gösterir." diyerek Almanca dersi ile saat arasındaki ilişkiye dikkat çekmiştir. Bu kategoride ortaya çıkan bir diğer metafor ise *ansiklopedi*'dir. Bu metafora ilişkin olarak bir öğrenci (Ö85-K9) "Yol göstericidir ve daima yararlıdır." diyerek görüşünü açıklamıştır. *Kurtarıcı ve yol gösterici* kategorisinde öne çıkan metaforlardan biri de *Ay*'dir. Bir öğrenci (Ö127-K10), bunun gerekçesini şöyle açıklamıştır; "...çünkü, karanlıkta yol gösterir."

Öğrencilerin Almanca dersine ilişkin *kurtarıcı ve yol gösterici* kategorisi altında geliştirdikleri metaforlar bütün olarak değerlendirildiğinde Almanca dersini gelecekte kariyer elde etmek için önemli bir araç olarak gördükleri ifade edilebilir. Bu durum, gelecekte meslekte ilerleme için Almanca dersini ve Almancayı öğrenmenin gerekli kabul edilip kurtarıcı olarak görüldüğünü göstermektedir.

Çizelge 3. Umut Kategorisi ve Metaforları				
No	Metafor	f	Benzetme Yönü	Kategori
1	Gökkuşuğu	17	Ulaşılmaz olma	Umut
2	Güneş	17	Yeni bir günün müjdesi	
3	Altın madeni	15	Zenginlik	
4	Fenerbahçe maçı	13	Özlemlerle bekleme	
5	Fidan	10	Geleceğe yatırım	
6	Karanlığın sonundaki ışık	7	Karanlıktan çıkış	
7	Ufuk çizgisi	7	Merak uyandırma	
Toplam		86		

Çizelge 3'te *umut* kategorisi içerisinde yedi ayrı metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar sırasıyla *Gökkuşuğu*, *Güneş*, *Altın madeni*, *Fenerbahçe maçı*, *Fidan*, *Karanlığın sonundaki ışık*, *Ufuk çizgisi* biçiminde sıralanmaktadır. Bu kategoride en fazla kullanılan metaforlar sırasıyla *gökkuşuğu*, *güneş* ve *altın madeni* metaforlarıdır. Almanca dersi kavramını *gökkuşuğu* benzetmesiyle açıklayan bir öğrenci (Ö78-K11) bunun gerekçesini "...çünkü görüntüsü güzeldir. Ulaşamayız ama insanda ümitli olma gibi güzel duygular uyandırır." şeklinde anlatmaktadır. *Güneş* metaforunu kullanan bir öğrenci ise (Ö95-E12), "...çünkü günümüzü aydınlatır, karanlıktan çıkarır. İkinci bir dil bilmek de geleceğimizi aydınlatır." diyerek Almanca dersinin birey için umutlu bir şey olduğunu belirtmektedir. *Altın madeni* metaforunu kullanan bir öğrenci de (Ö99-E10), "...çünkü zenginliktir. İnsanın geleceğini kurtarır, garanti altına alır." demektedir. *Fenerbahçe maçı* metaforunu kullanan bir öğrenci ise (Ö66-E12), "...çünkü bir hafta boyunca büyük bir ümitle onu beklersin." diyerek Almanca dersini umutla beklediğine dikkat çekmektedir. Öğrencilerin *umut* kategorisindeki benzetmeleri, onların Almanca dersinden ötürü ümitli olduklarını ortaya koymaktadır. Geleceğe yatırım benzetmesi ile *umut* kategorisinde *Fidan* metaforunu geliştiren öğrenci (Ö66-K9) "...çünkü bir fidan ekince büyüyüp ağaç olmasına ve meyve vermesine benzer" diyerek umudunu belirtmiştir.

Almanca dersi, öğrenciler için hızla gelişen küresel dünya için bir *umut* olarak kabul edilmektedir. Özellikle uluslararası iletişimin bu denli öne çıktığı global yapıda, geleceğe yatırım olarak görülmektedir. Bu durum Almanca dersi için olumsuz tutumların ortadan kalkması açısından önemlidir.

Çizelge 4. Eğlence ve Keyif Kategorisi ve Metaforları				
No	Metafor	f	Benzetme Yönü	Kategori
1	Eğlence treni	9	Keyif vermesi	Eğlence ve Keyif
2	Sudoku	8	Keyifli olma	
3	Satranç oyunu	8	Eğlenceli olma	
4	Puzzle yapma	8	Eğlendirici	
5	Palyaço	6	Eğlendirici	
6	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	4	Rahatlatici olması	
7	Akarsu	4	Akıcı olma	
8	Şelale	4	Akıcı olma	
Toplam		51		

Çizelge 4'de, *eğlence ve keyif* kategorisinde sekiz ayrı metafor yer almaktadır. Bu kategoride vurgulanan metaforlar *eğlence treni*, *sudoku*, *satranç oyunu*, *puzzle yapma*, *palyaço*, *fizik tedavi ve rehabilitasyon*, *akarsu* ve *şelaledir*. Almanca dersi için *eğlence treni*

metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö198-K12) bunun gerekçesini “...çünkü çok eğlenceli ve keyiflidir.” diye açıklamıştır. *Sudoku* metaforunu kullanan bir öğrenci ise (Ö29.-E10) “...çünkü öğrendikten sonra zevk alırsın.” şeklinde açıklama getirmiştir. Bu kategoride *satranç oyunu* metaforunu kullanan bir öğrenci de (Ö196-E12), “...çünkü öğrendikçe oyunu çözer ve eğlenceli olur, keyif verir insana.” diyerek Almanca dersinin bu boyutuna dikkat çekmiştir. *Puzzle yapma* metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö64-K9) “...çünkü her kelimeyi öğrenmek çok eğlencelidir. Öğrenirken eğleniyorum aynı zamanda.” biçiminde bir yaklaşımda bulunmuştur. Almanca dersi için *palyaço* metaforunu kullanan bir öğrenci ise (Ö259-K11) “...çünkü dersler hep eğlenceli geçer ve bizi sıkmaz.” diyerek Almanca dersinin keyifli yönüne vurgu yapmıştır. Yabancı dile ilişkin ilginç bir metafor ise *fizik tedavi ve rehabilitasyon*’dur. Bu metaforu kullanan bir öğrenci (Ö241-E10) “...çünkü kendimi çok rahat hissettiğim bir ders. Bizi rahatlatıyor.” diyerek değişik bir bakış açısı ortaya koymuştur. Almanca dersi için *akarsu* ve *şelale* metaforu geliştiren öğrenciler benzer biçimde dersin akıcı geçmesi benzetmesini yapmışlardır. “Akarsu gibi akıcıdır. Hiç sıkılmam.” (Ö41-E9). Öğrencilerin Almanca dersine ilişkin *eğlence ve keyif* kategorisindeki benzetmeleri, onların yabancı dili insana keyif veren, eğlendiren ve coşku içeren bir kavram olarak algıladıklarını göstermektedir. Yabancı bir dili öğrenmede dersine yönelik tutumun etkili bir faktör olduğu düşünüldüğünde, öğrencilerin bu olumlu algılarının dikkate değer bir durum olduğu ifade edilebilir. Çünkü duyuşsal açıdan almaya hazır olma birey için bu alanda atılacak ilk adımdır. Bireyin almaya açık olması onu öğrenmeye yönlendirir ve öğrenme sürecinde olumlu yönde etkiler.

Çizelge 5. Güç Kategorisi ve Metaforları				
No	Metafor	f	Benzetme Yönü	Kategori
1	Pasaport	15	Güçlü kılma	Güç
2	Anahtar	14	Kapıları açma	
3	Merdiven	11	Yukarı doğru çıkma	
4	Köklü Çınar	8	Güçlü kılma	
Toplam		48		

Çizelge 5’te *güç* kategorisinde 4 ayrı metafor yer almaktadır. Bu kategoride en çok vurgulanan iki metafor *pasaport* ve *anahtardır*. Almanca dersi için *pasaport* metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö22-K10) bunun gerekçesini “...çünkü yabancı dil bilmeden yurt dışına çıkılmaz. Yurt dışında dil bilmek güç katar insana.” diyerek yabancı dile ilişkin güç algısını ortaya koymuştur. *Anahtar* metaforunu kullanan bir öğrenci de (Ö159-K10) “...çünkü ikinci bir yabancı dil bilmek insanı güçlü kılar. Her kapıyı açarsın.” diyerek *güç* ile Almanca dersi arasında bir paralellik ortaya koymaktadır. Almanca dersini bir *merdiven*’e benzeten öğrenci (Ö51-K10) benzetme gerekçesini “...çünkü basamakları çıktıkça güçlenirsin” olarak belirtmiş. *Güç* kategorisinde geliştirilen bir diğer metafor ise *köklü çınar* metaforudur. Bir öğrenci (Ö231-K12) bu benzetmesinin gerekçesini “...çünkü çok sağlamdır” olarak açıklamıştır.

Öğrencilerin bu kategorideki metaforik algıları bütün olarak değerlendirildiğinde; Almanca dersini bir *güç* göstergesi olarak algıladıkları ve bu gücün bireye oldukça yararlı katkılar sağlayacağını düşündükleri söylenebilir. Çünkü onlar için Almanca dersi insanı güç sahibi kılan, tüm kapıların açılmasını sağlayan önemli bir unsur olarak benimsenmektedir.

Çizelge 6. Zorluk Kategorisi ve Metaforları				
No	Metafor	f	Benzetme Yönü	Kategori
1	Çıkmaz Sokak	17	Tıkanma	Zorluk
2	Arabesk Müzik	15	Ümitsizlik	
3	Dik bir dağın yamacı	15	Yorucu olma	
4	Çözülemeden bulmaca	13	Çözülemez	
5	Kaprisli sevgili	10	Anlaşılamama	
6	Karşılıksız aşk	10	Anlaşılamama	
7	Bayern Münich	9	Üstesinden gelememe	
8	Okyanus	9	Derinlik	
9	Cenaze töreni	7	Sıkıntı	
10	Ahret	6	Eziyetli olma	
11	Çin işkencesi	6	Eziyetli olma	
12	Mezar	6	Geleceği olmama	
13	Hapishane	5	Karamsarlık	
14	Ejderha	4	Korku	
15	Ceza'nın şarkıları	3	Anlayamama	
Toplam		135		

Zorluk kategorisi içinde yer alan metaforlar ve bu metaforların gerekçeleri Çizelge 6'da görülmektedir. On beş ayrı metaforun bulunmaktadır. Bu metaforlar sırasıyla *çıkılmaz sokak*, *arabesk müzik*, *dik bir dağın yamacı*, *çözülemeden bulmaca*, *kaprisli sevgili*, *karşılıksız aşk*, *Bayern Münich*, *okyanus*, *cenaze töreni*, *ahret*, *çin işkencesi*, *mezar*, *hapishane*, *ejderha* ve *Ceza'nın şarkıları*dir. Bu kategoride *çıkılmaz sokak* metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö55-K9) buna ilişkin gerekçesini şöyle ifade etmiştir; "...çünkü çalışırsın çalışırsın ama bir sonuca ulaşamazsın." demiştir. Bir öğrenci ise (Ö145-K9) *arabesk müzik* metaforunu kullanmış ve bunu şöyle açıklamıştır; "...çünkü dinledikçe umutsuzluk içine düşüyor insan. Morali bozuluyor." *Dik bir dağın yamacı* metaforunu kullanan bir öğrenci bunun için (Ö202-K11) "...çünkü çıkması zor ve çok yorucu. Çıktıkça daha dik görünüyor insana. İlerledikçe zorlaşıyor." diyerek oldukça olumsuz bir bakış açısı ortaya koymuştur. Diğer olumsuz kategoriler ise anlaşılamama benzetme yönleriyle *kaprisli sevgili* ve *karşılıksız aşk*'tır. Bir öğrenci (Ö69-E12) "İnatçıdır ve anlaşılması zordur." derken bir diğeri ise (Ö87-E11) "Ne kadar ilgi gösterirsen göster, anlaşılıyor. Çünkü nankördür" demiştir. Yine aynı metaforu kullanan bir diğeri öğrenci de (Ö25-E12) buna ilişkin gerekçesini şöyle belirtmiştir; "...çünkü anlaşılması zor ve yaşanması imkânsızdır." *Okyanus* metaforunu geliştiren bir öğrenci de (Ö47-K10) "Ucu bucağı yoktur" benzetmesi ile dersin zorluğunu belirtirken aynı metaforu geliştiren bir başka öğrenci de (Ö29-K11) "Derine indikçe kaybolursun. Konular ilerledikçe içinde kayboluyorsun" benzetmesini kullanarak dersin zorluğunu ifade etmiştir. Diğer bir olumsuz metafor *çin işkencesi* olarak algılanmaktadır. Öğrenci (Ö56-K11) Almanca dersinin zorluğunu "...çünkü bitmeyen bir ızdırıp" olarak açıklamıştır. Almanca dersini anlamakta zorluk çeken bir öğrenci (Ö39-E10) dersin zorluğunu *Ceza'nın şarkıları* na benzeterik ifade etmiştir. "...çünkü hiçbir şey anlamıyorum" demiştir.

Öğrencilerin *zorluk* kategorisi kapsamında geliştirdikleri metaforlar incelendiğinde, Almanca dersini zor bir kavram olarak algıladıkları görülmektedir. Bu yöndeki metaforları kullanan öğrenciler için Almanca dersi aşılması zor bir hedef olarak algılanmaktadır.

Çizelge 7. Yiyecek-İçecek Kategorisi ve Metaforları				
No	Metafor	f	Benzetme Yönü	Kategori
1	Pamuk şekeri	9	Yüze göze bulaştırma	Yiyecek-İçecek
2	İçi kurtlu elma	8	Yanılıcı görüntü	
3	Tatsız, tuzsuz yemek	8	Tat almama	
4	Acı biber	8	Yakıcı olma	
5	Naneli şeker	7	Yanılıcı olma	
6	Çikolata	7	Mutluluk vermesi	
7	Harput köfte	6	Tat almak	
8	İçli köfte	6	Lezzetli	
9	Orcik	5	Lezzetli	
10	Ispanak	5	Sevilmez	
11	Bozulmuş süt	4	Yanılıcı görüntü	
12	Ekşimiş lahmacun	3	Yanılıcı görüntü	
Toplam		76		

Çizelge 7'de *yiyecek ve içecek* kategorisinde on üç ayrı metafor yer almaktadır. Bu kategoride vurgulanan metaforlar; *pamuk şekeri*, *içi kurtlu elma*, *tatsız, tuzsuz yemek*, *acı biber*, *naneli şeker*, *çikolata*, *Harput köfte*, *içli köfte*, *orcik*, *ıspanak*, *bozulmuş süt* ve *ekşimiş lahmacundur*. Almanca dersi için *pamuk şekeri* metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö9-K6) bunun gerekçesini "...çünkü, Almanca'yı hiçbir zaman öğrenemeyeceğim. Pamuk şekeri gibi yüzümüze gözümüze bulaşır." diyerek olumsuz düşüncesini açıklamıştır. *İçi kurtlu elma* metaforunu kullanan bir öğrenci ise (Ö19-E7) "...çünkü, dışarıdan güzel görünür ama içini görünce tiksiniyorsun, iştahın kaçır." şeklinde açıklama getirmiştir. Bu kategoride *tatsız, tuzsuz yemek* metaforunu kullanan bir öğrenci de (Ö68-E29), "...çünkü, görüntüsü güzel olsa bile hiçbir tat alamazsın." diyerek yabancı dilin bu boyutuna dikkat çekmiştir. *Acı biber* metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö64-K42) "...çünkü, insan yemek ister ama canını acıtır, dilini yakar. Almanca dersi de böyledir." biçiminde bir yaklaşımda bulunmuştur. Almanca dersi için *çikolata* metaforunu kullanan bir öğrenci ise (Ö59-K18) "...çünkü, mutluluk verir. Öğrendikçe mutlu oluyorum." diyerek yabancı dilin keyifli yönüne vurgu yapmıştır. Yabancı dile ilişkin ilginç bir metafor ise *orcik*'dir. Bu metaforu kullanan bir öğrenci (Ö41-E23) "...çünkü, lezzetli bir yiyecektir. Almanca'yı da öğrenirken tat alıyorum" diyerek değişik bir bakış açısı ortaya koymuştur. Benzer biçimde Almanca dersi için *içli köfte* metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö105-K71), "...çünkü, çok lezzetli bir yemektir" diyerek olumlu tutumunu belirtmiştir.

Öğrencilerin Almanca dersine ilişkin *yiyecek-içecek* kategorisindeki benzetmeleri, onların Almanca dersini bazen sevilen bazen de hiç sevilmeyen bir kavram olarak algıladıklarını göstermektedir. Almanca dersinde dile yönelik tutumun etkili bir faktör olduğu düşünüldüğünde, öğrencilerin bu algılarının dikkate değer bir durum olduğu ifade edilebilir. Çünkü duyuşsal açıdan almaya hazır olma birey için bu alanda atılacak ilk adımdır. Bireyin derse istekli olma ve tat almaya açık olması onu öğrenmeye yönlendirir ve öğrenme sürecinde olumlu yönde etkiler.

Çizelge 8. Kargaşa Kategorisi ve Metaforları				
No	Metafor	f	Benzetme Yönü	Kategori
1	Düzensiz ordu	9	Kaos, kargaşa	Kargaşa
2	Anlaşılmaz sevgili	9	Anlaşılamama	
3	Ortadoğu	9	Karışıklık	
4	Trafik levhası olmayan yol	7	Belirsizlik	
5	Yapboz	6	Çözümünün zor oluşu	
6	Zor bulmaca	6	Zorlayıcı olması	
7	Karadelik	4	İnsanı yutması	
8	Bataklık	4	İşin içinden çıkamama	
9	Mikser	4	Kafa karıştırıcı olma	
10	Labirent	3	İçinde kaybolma	
11	Orman	3	Kaybolma	
12	İç içe girmiş ip yumağı	3	Karışıklık	
Toplam		67		

8.çizelge'de *kargaşa* kategorisinde on iki ayrı metafor yer almaktadır. Bu metaforlar sırasıyla; *düzensiz ordu*, *anlaşılmaz sevgili*, *Ortadoğu*, *trafik levhası olmayan yol*, *yapboz*, *zor bulmaca*, *karadelik*, *bataklık*, *mikser*, *labirent*, *orman* ve *iç içe girmiş ip yumağıdır*. *Düzensiz ordu* metaforunu kullanan bir öğrenci (Ö2-E1) "...çünkü, kuralları çok karışıktır. Düzensiz, karmakarışıktır." biçiminde bir açıklama yaparak Almanca dersinde öğrenmeye ilişkin duyduğu *kargaşayı* ortaya koymuştur. *Anlaşılmaz sevgili* metaforunu kullanan bir öğrenci de (Ö97-K67) buna ilişkin gerekçesini şöyle ifade etmiştir: "...çünkü, seversin ama anlamakta zorlanırsın." diyerek gerekçesini belirtmiştir. Bir başka öğrenci ise (Ö73-E48) *yapboz* metaforunu kullanarak Almanca dersine yönelik yaşadığı karmaşayı anlatmıştır: "...çünkü, bütün olarak bakınca kolay gibi geliyor. Ama parçalara ayırınca yeniden bir araya getirilmesi çok zordur." *Karadelik* ve *bataklık* metaforları Almanca dersinde öğrencilerin hissettiği *kargaşa* duygusunu net biçimde ortaya koymaktadır. Öğrenciler *karadelik* metaforunu (Ö198-E113) "...çünkü, içine girer ve kayboluruz." diye açıklarken, benzer olarak *bataklık* metaforu için (Ö61-K35) "...çünkü, içine girince ne kadar uğraşırsan uğraş çıkamazsın." diye ifade etmektedirler. Bir başka öğrenci ise Almanca dersi için (Ö7-E2) *labirent* metaforunu kullanarak, "...çünkü, başlangıcı güzel ama içine girince kayboluyorsun, yönünü bulamıyorsun." yönünde görüş bildirmektedir. *İç içe girmiş ip yumağı* metaforunu kullanan bir öğrenci de (Ö111-K77) gerekçesini "...çünkü, Almanca çok karışık bir dil. Neresinden başlayacağını bilemiyorsun." biçiminde açıklamaktadır. *Ortadoğu* metaforunu kullanan bir öğrenci de (Ö122-E51) "...çünkü, çok karışıktır. İçinden çıkılmaz." ifadesini kullanmaktadır. Olumsuz kategoriler arasında yer alan *kargaşa* kategorisinde bulunan metaforlar incelendiğinde, araştırma kapsamında yer alan bazı öğrencilerin Almanca dersini ve Almancanın öğrenilmesi zor bir alan olarak gördükleri ifade edilebilir. Yabancı bir dil öğrenmeyi ümitsiz ve zor bir hedef olarak algılayan öğrenciler bu işi çok çaba gerektiren ve bunun da kendilerini aşan bir durum olduğunu vurgulamaktadırlar.

Sonuç

Metafor oluşturmak bir kavramın dilsel ifadelerle sözlüklerde bulunmayan şekilde tanımlanması değil, malzemenin kavranış şeklinin dışavurumudur. Metaforlar eğitim alanındaki mevcut durumun tespitine destek araçlar olarak kullanılmanın yanı sıra beklentilerin ortaya çıkarılmasında da kullanılabilir. Böylece, katılımcı beklentileriyle oluşturulacak metaforlar etkili eğitim öğretim süreçlerinin planlanmasına ışık tutacaktır. Ayrıca kavramların daha detaylı tanımlanmasına ve önyargıların kırılmasına fırsat

sağlayacaktır (Metem, Ayrancı, 2016). Çalışmanın sonucunda, öğrencinin motivasyonu, becerisi ve derste ki başarısı geliştirdiği metafora yansımaktadır. Geliştirilen olumlu metaforlar branşı zevkli ve eğlenceli bulan ve buna paralel olarak başarılı olan öğrenci düşüncesini ortaya koyarken dersi zor ve sıkıcı bulan öğrencilerin olumsuz metafor geliştirdiği görülmektedir. Araştırma ile öğrencilerin Almanca dersi kavramına ilişkin zihinsel imgeleri metaforlar aracılığıyla ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışma Elazığ ilindeki beş ayrı lisede öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Toplam 600 öğrenciye araştırma formları uygulanmış ve 533 form geçerli kabul edilerek analiz işlemlerine tabi tutulmuştur.

Almanca dersine ilişkin toplam 67 metafor yedi ayrı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler *kurtarıcı ve yol gösterici*, *umut*, *eğlence ve keyif*, *güç*, *zorluk*, *yiyecek-içecek* ve *kargaşa* olarak sınıflanmıştır. Araştırma ile Almanca dersine ilişkin *kurtarıcı ve yol gösterici* kategorisi çerçevesinde metaforlar geliştiren öğrencilerin ikinci bir yabancı dil bilmenin bireye iyi bir iş bulma imkânı sağlayacağını ve yaralı olacağını düşündükleri belirlenmiştir. Benzer biçimde *umut* kategorisinde geliştirilen metaforların da ikinci bir dil olarak Almanca'yı bilmenin insanın geleceğini kurtaracağı ve iş bulmada avantaj sağlayacağı yönündeki düşünceleri yansıttığı görülmüştür.

Öğrenciler *eğlence ve keyif* kategorisinde Almanca'yı öğrenmenin eğlenceli olduğu, öğrenirken eğlendikleri ve dersi akıcı buldukları yönünde görüşler ortaya koymuşlardır. *Güç* kategorisi içerisinde öğrencilerin Almanca bilmeyi bireyi güçlü kıldığı, mesleki kariyerde yukarı doğru çıkmayı sağladığı ve insanın her kapıyı açtığı yönünde algıladıkları görülmüştür. Öğrenciler *zorluk* kategorisinde Almancanın öğrenilmesi ve anlaşılmasının zor olduğu, dersi sıkıcı buldukları ve dersten korktukları yönünde metaforlar geliştirmişlerdir.

Yiyecek ve içecek kategorisinde öğrenciler hem olumlu hem de olumsuz görüş ortaya koyan metaforlar geliştirmişlerdir. Yerken mutluluk veren *çikolata*, *Harput köfte*, *içli köfte*, *orcik* gibi yiyecekler olumlu metafor olarak kullanılırken, *acı biber*, *bozulmuş süt*, *ekşimis lahmacun* gibi yiyecekler de olumsuz metafor olarak kullanılmıştır. Bunlar Almancanın görüldüğü gibi olmadığı, öğrenilmesinin keyif vermediğini ifade eden metaforlar olarak kullanılmıştır. *Kargaşa* kategorisinde Almancanın kurallarının çok karışık olduğunu, konular ilerledikçe her şeyin birbirine karıştığını ve kafalarının karıştığını ifade eden metaforlar kullanılmıştır. Bu sonuç Almancanın öğrenilmesi zor bir dil olduğunu ortaya koymaktadır.

Öneriler

Araştırma ile elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunmaktadır:

1. Öğrencilerin Almanca'ya ilişkin olumsuz algılarının nedenlerini ortaya koyacak araştırmalar yapılmalıdır.
2. Almanca dersleri öğrencilerin ilgisini çekebilecek biçimde işlenmelidir.
3. Benzer çalışmalar fen lisesi, mesleki ve teknik lise gibi farklı lise türlerinde de yürütülmelidir.
4. Lise türü, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri açısından karşılaştırmaların yapılacağı araştırmalar yapılmalıdır.

5. Öğrencinin motivasyonunun yüksek seviyede tutulmasına dikkat edilmesi ve donanımına kattığı bu ikinci dilin kendisine getireceği faydalar üzerinde durulmalıdır.
6. Almanca öğretimine daha küçük yaşlarda başlanılmalıdır. Almanca dersine ilkokul kademesinde yer verilmelidir.
7. Öğretmen geleneksel yöntemden çıkıp yeni yöntem ve teknikler geliştirmeli, öğrencinin aktif olduğu bir ders ortamı yaratmalıdır.
8. Öğrencilerin Almanca öğrenmeye ilişkin önyargılarını ve korkularını ortadan kaldırmak için küçük yaş grubu sınıflarında kelime oyunları gibi eğlenceli ve eğitsel oyunlara yer verilmelidir. Lise kademesinde akıllı tahta kullanarak almanca alt yazılı video izletilmeli, öğrencinin duyduğunu eş zamanlı okuma fırsatı yaratılmalı ve tercüme yaptırılmalıdır.

Kaynakça

- COŞKUN DEMİRPOLAT, B. (2015). *Türkiye'nin Yabancı Dil Öğretimiyle İmtihanı Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Analiz, 131, 7-19.
- ÇELİKKAYA, Ş. (2013). *Ortaöğretim Öğrencilerinin İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine Yönelik Tutumları*. Middle Eastern & African Journal of Educational Research, 5, 96-109.
- GÖMLEKSİZ, M. N. (2013). *Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Kavramına İlişkin Metaforik Alguları*. Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(8), 649-664.
- HANBAY, O. (2009). *10. Sınıf Öğrencilerinin Farklı Değişkenlere Göre İkinci Yabancı Dil Olarak Almancaya Yönelik Tutumları*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 8(30), 79-91.
- KOÇAK, M. ve ÇOBANOĞULLARI, F. (2017). *Dünyada İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Danimarka Örneği*. Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(1), 1-12.
- KARAMAN, F. (2017). *Eğitimde İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi*. Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, 7(2/1), 104-110.
- KAZAZOĞLU, S. (2011). *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uygulamalı Dilbilim Anabilim Dalı Yabancı Dil Öğretimi Programı Anadili ve Yabancı Dil Derslerine Yönelik Tutumun Akademik Başarıya Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- KESEN, A. (2010). *Turkish EFL learners' Metaphors with Respect to English Language Course books*. Novitas-ROYAL (Research on Youth and Language), 4(1), 108-118.
- KIRMIZI, B. (2009). *Etkili Bir Almanca Öğretimi İçin Öğretmen Beklentileri*. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(22), 268-280.
- LAKOFF, G., JOHNSON, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: Chicago University Press.